

A Pécsi Ítéltábla Péccsett, a 2019. évi október hó 22. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott és 3 társa** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 8.B.238/2014/243. számú ítéletének I.rendű vádlottra vonatkozó részét a következők szerint változtatja meg:

Az I. r. vádlott költségvetést károsító cselekményeinek minősítéséből mellőzi a folytatólagos elkövetésre utalást;

Az I. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés helyesen szabadságvesztés, melyet 3 (három) év 4 (négy) hónapra súlyosít. A szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani.

Az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség összesen 1.128.639 (egymillió-egyszázhuszonnyolcezer-hatszázharminckilenc) forint, melyből I.rendű vádlottat külön 207.029 (kettőszázhétezer-huszonkilenc) forint megfizetése terheli, míg I.rendű, **II.rendű, III.rendű és IV.rendű vádlottakat** egyetemlegesen terhelő költség összege helyesen 453.100 (négy százötvenháromezer-egyszáz) forint. Az államot terhelő bűnügyi költség összege helyesen 146.435 (egyszáznegyvenhatezer-négy százharmincöt) forint.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi I.rendű vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 12.000 (tizenkettőezer) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Indokolás

A Pécsi Törvényszék a 2018. évi december hó 12. napján kihirdetett 8.B.238/2014/243. számú ítéletével I.rendű vádlott bűnösségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396.§ (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő, folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntetében, 2 rendbeli a Btk. 403.§ (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntetében, valamint a Btk. 345.§-ában meghatározott, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül 2 év 4 hónap börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra, valamint 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra ítélte. Rendelkezett a bűnjelekről, valamint az ügyben felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

Az ítélet ellen az ügyészség I.rendű vádlott terhére súlyosítás:

a szabadságvesztés hosszabb tartamban történő kiszabása és pénzbüntetés alkalmazása végett fellebbezett.

I.rendű vádlott elsősorban felmentés, míg másodsorban a büntetés enyhítése érdekében jelentett be jogorvoslatot.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, valamint a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészségi fellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn; I.rendű vádlottal szemben kizárólag a kiszabott szabadságvesztés súlyosítására, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

I.rendű vádlott és védője a nyilvános ülésen jogorvoslati indítványával megegyező tartalommal szólalt fel.

Az elsőfokú bíróság eljárása alatt, 2018. július 1-jén lépett hatályba a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.), melynek rendelkezéseit a 868.§ (1) bekezdése értelmében a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell. Hangsúlyozandó, hogy a Be. 870.§ (1) bekezdése értelmében a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőügyekben az azt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmények akkor is érvényesek, ha azokat e törvény másként szabályozza.

Ennek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság fellebbezésekkel sérelmezett ítéletét a Be. 590.§ (1) bekezdése alapján a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, mely a Be. 590.§ (2) bekezdése értelmében kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetés kiszabására, az indokolás helyességére, az eljárási szabályok megtartására, illetve a Be. 590.§ (7) bekezdése folytán hivatalból az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

A Be. 590.§ (9) bekezdése folytán ugyanakkor nem képezte a felülbírálat tárgyát az ítéletnek **II.rendű, III.rendű,** valamint **IV.rendű vádlottakra** vonatkozó része, mivel az már első fokon jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság a megállapított tényállást a Be. 592.§ (2) bekezdésének a) és c) pontjai alapján részben megalapozatlannak találta, ezért azt az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján, valamint ténybeli következtetés útján - figyelemmel a Be. 593.§ (1) bekezdésének a) pontjára - az alábbiakkal egészítette ki, illetve helyesbítette:

- I.rendű vádlottat az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetését követően a Pécsi Járásbíróság a 2019. évi szeptember hó 26. napján jogerőre emelkedett 14.B.362/2018/65. számú ítéletével 5 rendbeli adócsalás büntette, számvitel rendje megsértésének büntette, valamint 6 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége miatt halmazati büntetésül 750.000 forint pénzbüntetésre ítélte.
- Az ítélet 9. oldal 6. bekezdésében helyesen a **bt1.** székhelyének rögzítésére került sor.
- Az ítélet 9. oldalának 8. bekezdésében **III.rendű vádlott,** míg a gazdálkodó szervezet helyesen a **bt1.**

- Kiegészíti az ítélet 1/a. tényállási pontját azzal, hogy a **bt1.** tevékenységi körei között az építőipari gép kölcsönzése (TEÁOR 77.32) nem szerepel. A **bt. nyrt1.**-nél vezetett számláját a pénzügyintézet 2010. augusztus 16-án megszüntette, a gazdasági társaság ezt követően bankszámlával nem rendelkezett. A **bt1.** a 2010. évi II. negyedévre vonatkozó általános forgalmi adó bevallási kötelezettségének valótlan adatok benyújtásával tett eleget, míg a 2010. évi III. és IV. negyedévre, továbbá a 2011. évi január-június hónapokra nem tett adóbevallást.
- A **kft1.** működése során egyáltalán nem tett adóbevallást, tevékenységi körei között sem az áruértékesítés, sem a munkaerő-kölcsönzés, sem pedig az építőipari gép kölcsönzése nem szerepel. A cég az AM8SB-.....-800 sorszámú számlákat tartalmazó számlatömböt 2011. évi szeptember hó 19. napján vásárolta meg.
- Sem a **bt1.**, sem pedig a **kft1.** nem fizetett járulékot foglalkoztatott személy után a 2010. január 1. és 2011. december 31. közötti időszakban.

A fenti kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel az elsőfokú bíróság tényállása immár megalapozott, mentes a Be. 592.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az I.rendű vádlott tagadásával szemben is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a vád tárgyává tett bizonylatok hitelt érdemlőségével összefüggésben értékelt adatok mérlegelése során kizárólag a személyi bizonyítékokkal, így különösen I.rendű, továbbá **IV.rendű** és **III.rendű vádlottak** vallomása közötti ellentét feloldásával foglalkozott. Ennek során azonban elmaradt a vád tárgyává tett számlák valótlanágára utaló objektív adatok vizsgálata, mely a bizonyítási eljárás indokolatlan és szükségtelen elhúzódását eredményezte. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a számlák formai vizsgálata nem lett volna mellőzhető; annak meg kellett volna előznie az egyes szubjektív bizonyítékok részletekbe menő értékelését. Ennek teljesítése esetén a bizonyítási eljárás is jóval rövidebb idő alatt befejezhető lett volna, hiszen az ilyen adatok alapján valótlanra minősíthető számlákkal kapcsolatosan további bizonyítás nem is lett volna szükséges.

Így a **bt1.** által átutalásos fizetési módban kiállított bizonylatok esetében a teljesítés kizárható, hiszen a **bt. nyrt1.**-nél vezetett számlája 2010. augusztus 16-án megszüntetésre került a pénzügyintézet részéről (*nyomozati iratok I. kötet, 253. oldal*), így a társaságnak nem volt olyan bankszámlája, ahova akár az **kft2.**, akár az **kft3.** vállalkozói díjat átutalhatott volna.

Nem észlelte az elsőfokú bíróság, hogy sem a **kft1.**, sem pedig a **bt1.** tevékenységi körei között nem szerepel a munkaerő-kölcsönzés, illetőleg az építőipari gép kölcsönzése (*nyomozati iratok I. kötet 249-263. oldalak, illetve 781. oldal*), ekként az erre vonatkozó számlákat már eleve valótlanak lehetett volna minősíteni, hiszen a gazdálkodó szervezet nem volt jogosult ilyen tartalommal számviteli bizonylat kiállítására. Ez utóbbi megállapítás a **kft1.**-re fokozottan érvényes, hiszen a kft. cégmásként rögzített egyetlen tevékenysége az elektronikus, híradástechnikai célú közmű építése, és ilyen tartalommal egyetlen esetben sem bocsátott ki számlát.

Nem tulajdonított jelentőséget továbbá az elsőfokú bíróság annak sem, hogy a **kft1.** nevében az AM8SB4979683. sorszámú számlát 2011. október 4-én, míg az AM8SB4979684. sorszámú számlát 2011. augusztus 5-én állították ki (*vádirat 13., illetve 15. oldalak*). A korábbi időpontra kibocsátott magasabb sorszámú bizonylatot önmagában, minden további vizsgálódás nélkül valótlanak kellett volna tekinteni különösen annak fényében, hogy az adóhatóság tájékoztatása szerint a kft. ezt a

számlatömböt 2011. szeptember 16-án vásárolta meg (*nyomozati iratok I. kötet 803. oldal*).

Elkerülte emellett az elsőfokú bíróság figyelmét az a körülmény is, hogy sem a **bt1.**, sem pedig a **kft1.** nem tett eleget a vád által felölelt időszakban maradéktalanul az általános forgalmi adó bevallási kötelezettségének (*nyomozati iratok I. kötet 269., 359., 563. és 797. oldalak*); míg a **bt1.** 2010. évi II. negyedévére ugyan - valótlán adatokkal - tett adóbevallást, a későbbi időszakban azonban már egyáltalán nem, addig a **kft1.** egyetlen esetben sem nyújtott be adóbevallást az adóhatóság felé a működése alatt. Mindezek arra utalnak, hogy a vád tárgyává tett tevékenységet a valóságban nem végezték el, hiszen abban az esetben a gazdálkodó szervezetek a tényleges bevételük után adóbevallási kötelezettség alanyaivá váltak volna. E körben megjegyzendő, hogy a könyvelési iratok hiánya is a számlát kiállító gazdasági társaságok jogszerűtlen működésére utalt.

A fenti objektív adatok azonban önmagukban is elégségesek lettek volna ahhoz, hogy az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonja le, mely szerint a vád tárgyává tett számlák valótlán tartalmúak voltak; az azokon feltüntetett gazdasági események a valóságban nem történtek meg.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményeként ugyanerre az eredményre jutott; jelesül arra, hogy I.rendű vádlott védekezésével szemben **III.rendű** és **IV.rendű vádlottak** önmagukra, és a vádlott-társakra nézve is terhelő, beismerő vallomása helyes volt, így helytállóan került sor azok elfogadására is.

I.rendű vádlott az elsőfokú bírósági eljárás szinte teljes tartama alatt azzal védekezett, hogy **III.rendű** és **IV.rendű vádlottak** által képviselt gazdasági társaságok a vád tárgyává tett számlákon feltüntetett tevékenységeket elvégezték. A törvényszék az ezzel kapcsolatos bizonyítási indítványokat teljesítette, ám azok eredményre nem vezettek, nem támasztották alá az I. r. vádlott védekezését. Ezt követően változtatta meg I.rendű vádlott a védekezésének irányát, melynek következményével tisztában kellett lennie. Ezzel kapcsolatban pedig a másodfokú bíróság maga is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvényszék által lefolytatott bizonyítás a tényállás hiánytalan megállapításához elégséges, így a vádlott megváltoztatott védekezése során előterjesztett bizonyítási indítványait az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el; annak teljesítése az eljárás indokolatlan elhúzódásához vezetett volna. Erre figyelemmel a másodfokú eljárásban azonos tartalommal előterjesztett bizonyítási indítványokat sem lehetett teljesíteni, ezért azokat az ítéletábra elutasította.

A fentiekben részletezett tényállás ekként a Be. 593.§ (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett I.rendű vádlott büntetőjogi felelősségére.

Következésképpen a felmentés iránt bejelentett fellebbezés nem volt megalapozott.

A cselekmények minősítése csaknem mindenben megfelelt a büntető anyagi jogszabályoknak.

Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a költségvetési csalás egyes elkövetési magatartásai egymással törvényi egységet alkotnak. A költségvetési csalásnál a vádemelés időpontja zárja le a bűncselekmény egységet, így valamennyi, az addig eltelt időszakban megvalósult tényállásszerű részcselekmény a törvényi egység körébe tartozik, függetlenül attól, hogy azt különböző adó- és

járadéknevekre követték el, ahogy akkor is, ha azok külön-külön nem minősülnének bűncselekménynek.

A bűncselekmény minősítésénél a részcselekményekkel együttesen okozott vagyoni hátrányra kell tekintettel lenni (*BH 2018.162. számú eseti döntés*).

A fentebb hivatkozott bírói gyakorlatból következően nem helytálló az az álláspont, mely a költségvetési csalás körébe tartozó részcselekményeket folytatólagosan elkövetettnek minősíti. Ezért az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos rendelkezését is módosítani kellett; ekként a másodfokú bíróság I.rendű vádlott költségvetést károsító cselekményeit egységesen a Btk. 396.§ (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntetvének minősítette.

I.rendű vádlott terhére rótt gazdálkodás rendjét sértő, továbbá a közbizalom elleni bűncselekmény minősítése törvényes. Helyesen ismerte fel ez utóbbi vonatkozásában az elsőfokú bíróság, hogy az ugyanazon jogviszony keretében felhasznált több valótlan tartalmú okirat a Btk. 345.§-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználása vétségének folytatólagos megállapítására alkalmas (*36/2007. Bkv.*).

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Btk. 81.§ (1)-(3) bekezdéseiben foglaltak alapján I.rendű vádlott bűncselekményeire irányadó halmazati büntetési tétel öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek középmértéke 10 évi szabadságvesztés.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabását meghatározó tényezőket alapvetően helyesen tárta fel, de a minősítés körében tett rendelkezését érintő változtatás szükségessé tette a bűnösségi körülmények ismételt számbavételét és áttekintését.

Az elsőfokú bíróság ítéletében írtakkal szemben nem a vádlott büntetett előélete, hanem az esik terhére súlyosító körülményként, hogy visszaesőnek nem minősülő speciális bűnismétlő, tekintettel arra, hogy korábban ugyanilyen cselekmények miatt már elítélték. Súlyosító körülményként kellett értékelni azt is, hogy a halmazatban álló bűncselekmények száma a kettőt meghaladja, ahogyan a közbizalom elleni bűncselekmény vonatkozásában a folytatólagos elkövetést is.

Ugyancsak súlyosító körülmény, hogy a bűncselekmény elkövetésében I.rendű vádlott vezető szerepet vállalt, a bűncselekmény elkövetésének ő volt a központi szereplője.

Ezzel szemben javára enyhítő körülményként kellett értékelni, hogy egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, továbbá a cselekmény elkövetése óta eltelt hosszabb időt is. Ez utóbbi vonatkozásában szükséges volt azonban megjegyezni, hogy az elsőfokú bírósági eljárásban tartott 25 tárgyalási nap egy része éppen I.rendű vádlott távolmaradása miatt maradt el; ugyanakkor az eljárás elhúzódása alapvetően nem a vádlottaknak volt felróható, hiszen az - ahogyan azt a másodfokú bíróság a bizonyítással kapcsolatban fentebb már kifejtette - az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárásának elhúzódására volt visszavezethető. Ezért az idő múlását is enyhítő körülményként kellett értékelni.

Ugyanakkor hangsúlyozandó, hogy a bűncselekmény tárgyi súlya mindenekelőtt annak eredményétől függően határozható meg; ekként a központi költségvetés sérelmére a százmillió forintot elérő vagyoni hátrány bekövetkezése fokozott társadalomra veszélyességet jelent.

Mindezt szem előtt tartva a másodfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság által a Btk. 82.§ (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott enyhítő rendelkezés alkalmazásával a törvényi minimum közelében meghatározott büntetés eltúlzottan enyhe, ezért a I.rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés mértékét 3 év 4 hónapra súlyosította. Az ekként megállapított

- a középértéket meg sem közelítő - büntetés immár megfelel a Btk. 79.§-ában meghatározott büntetési céloknak, továbbá a Btk. 80.§-ában felsorolt büntetéskiszabási elveknek; az - a foglalkozástól eltiltás, valamint a mellékbüntetés egyidejű alkalmazásával - szükséges, de egyben elégséges is e célok elérésére.

Észlelte továbbá a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék nem a Btk. 35.§ (1) bekezdésében írtak szerint járt el, amikor I.rendű vádlottat börtönre ítélte. E rendelkezés helyes értelmezése szerint, ha a bíróság szabadságvesztést szab ki, azt fogház, börtön vagy fegyház fokozatban rendeli végrehajtani. Ezért az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos rendelkezése is korrigálása szorult.

Az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó rendelkezések felülbírálata kapcsán észlelte a másodfokú bíróság, hogy I.rendű vádlottat, valamint a vádlottakat egyetemlegesen terhelő bünygyi költség összegét a törvényszék tévesen állapította meg, ezért azokat számítás útján helyesbítette. Ugyanígy járt el az államot terhelő bünygyi költség tekintetében is.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság fellebbezésekkel megtámadott ítéletét a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605.§ (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

A Be. 613.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a bíróság I.rendű vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költség megfizetésére.

P é c s, 2019. október 22.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró,
Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 8.B.238/2014/243. számú ítéletének I.rendű vádlottra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.III.37/2019/5. számú ítélete folytán

- az abban írt változtatásokkal - a 2019. évi október hó 22. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Tóth Sándor s.k.

a tanács elnöke